

ใบกิจกรรมที่ ๑๑ เรื่อง การเสด็จกรุงกบิลพัสดุ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง พุทธประวัติ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง นักเรียนสืบค้นข้อมูล
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลที่นำเชื่อถือ

นันทกุมารออกบวช

พระนันทะ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กับพระนางมหาปชาบดีโคตมี ผู้ครองนครกบิลพัสดุ์ เมื่ออยู่ในครรภ์พระมารดา ทำให้บรรดาประยูรญาติมีความยินดีร่าเริงใจใคร่จะเห็น ด้วยเหตุนี้ เมื่อพระราชกุมารประสูติแล้ว บรรดาประยูรญาติ จึงได้ถือเอานิมิต นั้นไปถวายพระนามว่า นันทกุมาร

เมื่อพระบรมศาสดาได้ตรัสรู้แล้วเสด็จมายังกรุงกบิลพัสดุ์ ประทับอยู่ที่นิโครธาราม ทรงแสดงพระธรรมเทศนาโปรดพระราชบิดา และพระนางปชาบดีโคตมี พระน้านาง ประกาศสุจริตธรรม เพื่อให้เกิดความเชื่อความเลื่อมใส

วันหนึ่ง ได้มีการอวามหังคลาภิเษก ระหว่างนันทกุมาร และพระนางชนบทกัลยาณี เมื่อพระพุทธรองค์เสด็จไปเสวยที่พระตำหนักของนันทกุมารเสร็จแล้ว ทรงส่งบาตรให้นันทกุมารถือไว้ แล้วตรัสประทานพร เพื่อเป็นมงคลแล้วเสด็จกลับ

ส่วนนันทกุมารในขณะที่ถือบาตรตามเสด็จไปพลางนึกรำพึงในใจว่า ถ้าพระองค์ทรงรับบาตรในที่แห่งใดก็จะรีบกลับมา แต่ก็ไม่สามารถจะทูลเตือนพระพุทธรองค์ได้ เพราะมีความเคารพในพระองค์ ส่วนพระนางชนบทกัลยาณีที่เตรียมจะเป็นเทวีของนันทกุมาร ได้เห็นอาการอย่างนั้น จึงร้องสั่งว่า ขอพระลูกเจ้าจงรีบเสด็จกลับมา

ครั้นพระบรมศาสดาเสด็จถึงที่ประทับแล้ว จึงตรัสถามนันทกุมารว่า นันทะ จักบวชหรือ แม้นันทกุมารไม่สมัครใจจะบวช แต่ก็ไม่สามารถขัดพระหฤทัยได้ เพราะมีความเคารพมาก จึงทูลยอมรับด้วยความจำใจว่า จะบวช

ครั้นบวชแล้วหวนระลึกถึงแต่คำพูดที่นางชนบทกัลยาณีร้องรับสั่งไว้อยู่เสมอ มีความกระสัน ไม่มีมีความสุขในอันที่จะประพฤติพรหมจรรย์ต่อไป คิดจะสึกออกมา

พระบรมศาสดาทรงทราบเรื่องจึงได้พาเที่ยวจาริกไปในที่ต่าง ๆ เพื่อให้พระนันทะได้พบเห็น หญิงสาวที่มีรูปร่างสวยงามกว่านางชนบทกัลยาณีนั่น แล้วละความรักในรูปของนางชนบทกัลยาณีเสีย และมุ่งหมายอยากได้ รูปหญิงสาวที่สวยงามยิ่งกว่านั้นต่อไป

ในที่สุดพระบรมศาสดาต้องเป็นผู้รับประกันว่า ถ้าพระนันทะตั้งใจจะประพฤติพรหมจรรย์แล้ว พระองค์ทรงรับรองที่จะหาหญิงสาวที่สวยงาม ๆ งาม ๆ ให้ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา พระนันทะก็ตั้งใจประพฤติพรหมจรรย์ เพื่อจะได้หญิงสาว ที่สวย ๆ งาม ๆ

จนเรื่องนั้นแพร่กระจายไปทั่วพวกภิกษุก็พากันล้อเลียนท่านว่า พระนันทะเป็นลูกจ้าง พระนันทะเกิดความละอายหลีกเลี่ยงไปอยู่แต่เพียงผู้เดียว เกิดความดำริขึ้นในใจว่า ความรักไม่มีที่สิ้นสุด เกิดความสลดใจจนบรรเทาความรักเสียได้ เป็นผู้ไม่ประมาท ตั้งใจบำเพ็ญความเพียรจนได้บรรลุพระอรหัตผล

เมื่อพระนันทะได้บรรลุพระอรหัตผลแล้ว ปรากฏว่าท่านเป็นผู้ที่สำรวจมรณังอินทรีย์ ด้วยเหตุนี้จึงได้รับการยกย่องจากพระบรมศาสดา ว่า เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลายฝ่ายข้างสำรวจมรณังอินทรีย์ ๖ ไม่ให้เกิดความยินดีในร้ายด้วยอำนาจของโลกธรรม และเป็นผู้มีความเกื้อกูลในปฏิภาณ

แหล่งที่มา : เป็นเว็บไซต์ของพระนันทะเถระ - ประวัติพระพุทธรสาวก - ธรรมะไทย

(dhammathai.org)

(มีการเรียบเรียง เป็นข้อมูลที่เผยแพร่จากอินเทอร์เน็ตที่ให้ความรู้แก่ผู้สนใจ ธรรมะไทย)

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

นันทกุมารออกบวช

วันหนึ่ง มีการอวาทมงคลาภิเษกนันทกุมาร พระองค์เสด็จไปเสวยที่ตำหนักของนันทกุมาร เสร็จแล้วทรงส่งบาตรให้นันทกุมารถือไว้แล้ว ตรัสอวยชัยมงคลแล้วเสด็จกลับ ส่วนนันทกุมารถือบาตรตามเสด็จไปด้วยความสำคัญว่า ถ้าทรงรับบาตรในที่แห่งใดแล้วก็จะกลับมา แต่ไม่สามารถจะทูลเตือนได้ เพราะมีความเคารพ ส่วนนางชนบทกัลยาณีซึ่งจะเป็นเทวีของนันทกุมารได้เห็นอาการอย่างนั้น จึงร้องสั่งว่า ขอพระลูกเจ้าจงเสด็จกลับมาด่วน ครั้นพระศาสดาเสด็จถึงวิหารแล้วตรัสถามนันทกุมารว่า นันท ท่านจักบวชหรือ นันทกุมารแม้มีใจไม่สมัครจะบวช แต่ไม่อาจขัดได้ เพราะมีความเคารพมาก จึงทูลรับยอมบวช

ครั้นบวชแล้ว หวนระลึกถึงนางเทวีที่ร้องสั่งไว้เมื่อมา มีความกระสันไม่ยินดีจะประพฤติพรหมจรรย์ต่อไปคิดใครจะสึกออกมาภายหลังพระศาสดาพาเที่ยวจาริกไปให้เห็นหญิงที่มีรูปงามกว่านางเทวีนั้นทำให้นันททะเลความรัknางเทวีเสีย มีใจจดจ่อในหญิงที่มีรูปงามกว่านั้นต่อไป ภายหลังพระนันทเห็นว่าความรักไม่มีที่สิ้นสุดก็บรรเทาเสียได้ เป็นผู้ไม่ประมาทบำเพ็ญเพียร ก็ได้บรรลุพระอรหัตผล

แหล่งที่มา : https://www.baanjommyut.com/library_๓/extension-๑/puttha_buddha/๑๖.html

(เป็นเว็บไซต์ของ บ้านจอมยุทธ์ ที่มีการเรียบเรียงของเนื้อหาไม่แน่ชัด)

ราหุล

สามเนตรรูปแรกในพระพุทธศาสนา และ ทรงโอวาทแก่พระราหุล

พระราหุล เป็นพระโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะ กับพระนางยโสธรา (พิมพา) เป็นพระนัดดาของพระเจ้าสุทโธทนะ ผู้ครองนครกบิลพัสดุ์ เมื่อพระบรมศาสดาได้ตรัสรู้แล้วเสด็จมาเทศนาโปรดพระประยูรญาติที่กรุงกบิลพัสดุ์ ประทับอยู่ที่นิโครธาราม

วันหนึ่งพระองค์เสด็จไปที่พระราชนิเวศน์ของพระนางยโสธรา พระราชเทวีเฝ้าของพระองค์ พระนางได้ส่งพระราหุลกุมาร ผู้เป็นพระโอรสออกมาทูลขอพระราชสมบัติที่ควรจะได้ ราหุลกุมารออกไปเฝ้าเจรจาปราศรัยแสดงความรักใคร่มีประการต่าง ๆ

ครั้นเห็นพระบรมศาสดาจะเสด็จกลับ จึงร้องทูลขอราชสมบัติกลางตามเสด็จพระบรมศาสดา ทรงดำริว่า ทรัพย์สมบัติทั้งหลาย ที่จะมั่นคงถาวร และประเสริฐยิ่งกว่าอริยทรัพย์นั้นไม่มี ควรที่เราจะให้อริยทรัพย์แก่ราหุลเถิด

เมื่อพระพุทธองค์ทรงดำริอย่างนี้แล้ว จึงตรัสสั่งพระสารีบุตรว่า สารีบุตร ถ้าอย่างนั้น เธอจงให้ราหุลบวชเถิด ขณะนั้นราหุลกุมารยังเยาว์อยู่มียังไม่ครบอุปสมบท พระสารีบุตรจึงทูลถามว่า จะโปรดให้เข้าพระพุทธเจ้าบวชราหุลกุมารอย่างไร

พระบรมศาสดาทรงปรารภเรื่องนี้ให้เป็นเหตุ จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุบวชกุลบุตรที่มีอายุยังไม่ครบอุปสมบทให้เป็นสามเณร ด้วยการให้สรณคมน์ ๓ นับได้ว่าราหุลเป็นสามเณรรูปแรกในพระพุทธศาสนา เมื่อราหุลกุมารบวชเป็นสามเณรแล้ว ตามเสด็จพระบรมศาสดา และพระอุปัชฌาย์ของตนไป ครั้นมีอายุครบแล้วก็ได้อุปสมบทเป็นภิกษุ

วันหนึ่งในขณะที่พระราหุลพักอยู่ ณ สวนมะม่วงแห่งหนึ่งในกรุงราชคฤห์ พระบรมศาสดาเสด็จไป ณ ที่นั้น ทรงแสดงราหุโลวาทสูตรซึ่งว่าด้วยภาชนะน้ำเปล่า บรรยายเปรียบเทียบด้วยคนพูดมุสาวาทเป็นต้น ตรัสสอนให้พระราหุลสำเหนียกตามเทศนานั้นแล้วเสด็จกลับไป

ต่อมาอีกวันหนึ่งพระราหุลเข้าไปเฝ้า พระบรมศาสดาตรัสสอนด้วยมหาราหุโลวาท ซึ่งว่าด้วยรูปกรรมฐานธาตุ ๕ อย่างคือ ปรฐวีธาตุ ธาตุดิน, อาโปธาตุ ธาตุน้ำ, เตโชธาตุ ธาตุไฟ, วาโยธาตุ ธาตุลม และอากาศธาตุ ช่องว่าง ให้ใช้ปัญญาพิจารณาให้เห็นตามสภาพที่เป็นจริงว่า สิ่งนั้นไม่ใช่ของเรา ส่วนนั้นไม่เป็นของเรา ส่วนนั้นไม่ใช่ของเรา เป็นต้น

ในที่สุดก็ตรัสสอนในกรรมฐานอื่น ๆ ให้เจริญเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา อสุภสังขยา อนิจจสังขยา ครั้นทรงสอนจบแล้วพระราหุลมีจิตยินดีในคำสอนของพระบรมศาสดา ต่อมาพระราหุลได้ฟังพระพุทธโอวาทเกี่ยวกับวิปัสสนา คล้ายกับโอวาทที่ตรัสสอนภิกษุปัญจวัคคีย์ เพียงแต่ในที่นี้ยกอายตนะภายในภายนอก เป็นต้น ขึ้นแสดงแทนขั้น ๕ ท่านส่งจิตไปตามพระธรรมเทศนาก็ได้บรรลุพระอรหัตตผลเป็นพระอรหันต์

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

พระราชหุถุนั้น ท่านเป็นผู้ใคร่ในการศึกษาธรรมวินัย ตามประวัติกล่าวไว้ว่า ครั้นท่านลุกขึ้นแต่เช้า ก็ไปกอบทรายให้เต็มฝ่าพระหัตถ์แล้ว ตั้งความปรารถนาว่า ในเวลานี้ข้าพเจ้าพึงได้รับซึ่งโอวาทคำสอน จากสำนักของพระบรมศาสดา หรือจากสำนักของอุปัชฌาย์อาจารย์ทั้งหลายให้ได้มากประมาณเท่าเม็ด ทรายในกำมือแห่งข้าพเจ้านี้

ด้วยเหตุนี้เอง พระราชหุถุนจึงได้รับยกย่องจากพระบรมศาสดาว่า **เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้ใคร่ในการศึกษา**

แหล่งที่มา : เป็นเว็บไซต์ของพระนันทะเถระ - ประวัติพระพุทธสาวก - ธรรมะไทย
(dhammathai.org)

(เป็นเว็บไซต์ที่มีการเรียบเรียง เป็นข้อมูลที่เผยแพร่จากอินเทอร์เน็ตที่ให้ความรู้แก่ผู้สนใจ ธรรมะไทย)

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

ราหุล

สามเนรรูปแรกในพระพุทธศาสนา และ ทรงโอวาทแก่พระราหุล

พระราหุลเป็นโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะ กับพระนางยโสธรา เป็นพระราชนัดดาของพระเจ้าสุทโธทนะ ผู้ครองนครกบิลพัสดุ์ ประสูติวันเดียวกันกับที่พระบิดาเสด็จออกบวช ท่านจึงเจริญพระชันษาเติบโตโดยมิเคยเห็นพระพักตร์รู้จักพระบิดา

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าและเสด็จไปเผยแผ่พุทธศาสนา ณ แคว้นมคธ ก็ทรงนิวัตกลับกรุงกบิลพัสดุ์ เพื่อโปรดพระบิดาและพระญาติประยูร และมีเหล่าสาวกติดตามเสด็จมาด้วย วันหนึ่งพระนางยโสธราทรงได้พบกับพระราหุล และมีรับสั่งให้พระกุมารราหุลไปทูลขอพระราชสมบัติ พระพุทธเจ้าจึงทรงบรรพชาพระราหุลเป็นสามเณรและให้เสด็จติดตามพระองค์ไปด้วย พระกุมารราหุลจึงเป็นสามเณรรูปแรกในพุทธศาสนา

พระเจ้าสุทโธทนะทรงทราบข่าวพระราหุลได้ทำการบรรพชาเป็นสามเณรในพุทธศาสนาแล้ว ก็ทรงเสียพระทัยมาก เพราะทรงหวังให้พระราหุลเป็นรัชทายาทสืบราชสันตติวงศ์ต่อไป พระองค์จึงเสด็จไปตัดพ้อต่อว่าพระพุทธเจ้า และทูลขอว่า ต่อไปถ้าจะบวชให้ใครอีก ขอให้มารดาบิดาของผู้จะบวชอนุญาตเสียก่อน พระพุทธองค์ก็ทรงอนุญาตให้เป็นไปตามคำทูลขอ โดยมีข้อกำหนดว่า ผู้ที่จะเข้ามาบวช "จะต้องได้รับอนุญาตจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้บังคับบัญชาเสียก่อน"

สามเณรราหุลบรรพชาเมื่ออายุ ๗ ปี พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมให้ฟังมากมายหลายเรื่อง เมื่ออายุครบ ๒๐ ปี ก็ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ท่านได้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าไปยังป่าอันธวัน แขวงเมืองไพศาลี แคว้นวัชชี หลังจากได้ฟัง "จูฬราหุลโอวาทสูตร" จากพระพุทธองค์ ก็สำเร็จบรรลุเป็นพระอรหันต์ พระราหุลเถระ ได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ว่า "เอตทัคคะ"(ผู้เลิศกว่าคนอื่นในด้านใดการศึกษา) คือ ชอบการศึกษาหรือขยันหมั่นในการเล่าเรียน

พระราหุลเถระนิพพานเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานระบุชัด ทราบเพียงว่า ท่านปรินิพพานก่อนพระอัครสาวกทั้งสอง และก่อนพระพุทธเจ้า โดยการทูลลาพระพุทธเจ้าไปนิพพานที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์

แหล่งที่มา :

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%B8%E0%B8%A5>

(เป็นเว็บไซต์ของ วิกีพีเดีย สารานุกรมเสรี ที่มีการเรียบเรียงของเนื้อหาไม่แน่ชัด)

พระเจ้าสุทโธทนะขอพรเกี่ยวกับการบวชกุลบุตร

พระพุทธองค์ทรงบัญญัติข้อห้ามมิให้บวชแก่กุลบุตรที่บิดามารดามีได้อนุญาต ดังเรื่องมีอยู่ว่า ฝ่ายพระเจ้าสุทโธทนะพุทธบิดา เมื่อได้ทรงทราบดังนั้นก็ทรงมีความทุกข์เป็นอย่างยิ่ง ได้รับเสด็จไปเฝ้า พระพุทธเจ้าแล้วก็ทูลถึงความทุกข์ในพระราชหฤทัยว่า เมื่อพระพุทธเจ้าได้เสด็จออกทรงผนวชนั้นก็ ทรงประสบความสำเร็จอย่างใหญ่ เป็นครั้งแรก ครั้นเมื่อพระนันทะออกทรงผนวชอีก ก็ทรงประสบความสำเร็จ ทุกข์เป็นอย่างยิ่งอีกครั้งหนึ่ง แต่ก็ยังหวังอยู่ว่ายังมี พระราหุลจะทรงเป็นผู้สืบพระราชวงศ์ต่อไป แต่มา ครั้นนี้พระราหุลมาทรงบรรพชาอีก ก็ยิ่งทรงประสบความสำเร็จอย่างหนัก เป็นครั้งที่ ๓ เพราะฉะนั้นก็ ทรงขอประทานพร

พระพุทธเจ้าข้อหนึ่ง พระพุทธเจ้า ตรัสตอบว่า ได้ทรงล่วงพรเสียแล้ว พระเจ้าสุทโธทนะพุทธ บิดาก็ทูลโดยความว่า ก็มีใจจะเป็นการบังคับ เมื่อทรงเห็นสมควรก็ประทาน เมื่อไม่ทรงเห็นสมควร ก็ อย่าประทาน พระพุทธเจ้าก็ทรงให้พระเจ้าสุทโธทนะตรัสว่า จะทรงขออะไร พระเจ้าสุทโธทนะก็ได้ทูล ขอพรข้อหนึ่งว่า

“ต่อไปเมื่อพระสงฆ์จะบวชผู้ใดให้ผู้นั้นได้รับอนุญาตจากมารดาบิดาก่อน เพราะได้ทรงปรารภถึงความทุกข์ที่เกิดแก่พระองค์ครั้งนี้ว่ามากมายนัก ก็อย่าให้ความทุกข์เช่นนี้ เกิดขึ้นแก่มารดาบิดาอื่นเลย พระพุทธเจ้าก็ทรงอนุญาต และได้ทรงสั่งพระสงฆ์ว่าจะบวชใครก็ต้องให้ผู้นั้นได้รับอนุญาตจากมารดา บิดาเสียก่อน”

ตลอดมาถึงบัดนี้ จึงเป็นมูลเหตุเบื้องต้นนับแต่นั้นมา ที่มีข้อกำหนดว่าเมื่อผู้ประสงค์จะบรรพชา เป็นสามเณร หรือ อุปสมบทเป็นพระภิกษุจะต้องได้รับอนุญาตจากบิดา-มารดาเสียก่อนจึงจะ ดำเนินการได้ เว้นไว้แต่มารดา-บิดา ไม่มีชีวิตอยู่ดังนั้นเมื่อจะทำการบรรพชา หรืออุปสมบท พระสงฆ์ผู้ จะทำการให้ก็จะถามก่อนเป็นอันดับแรกว่า บิดา-มารดา ท่านได้อนุญาตหรือยัง หากว่ายังก็ให้ไปขอ อนุญาตก่อน

แหล่งที่มา : [ข้อห้ามมิให้บวชแก่กุลบุตรที่บิดามารดามีได้อนุญาต – วัดมัชฌันติการาม \(วัดน้อย\) ธ. \(watmatchan.net\)](http://watmatchan.net)

(เป็นเว็บไซต์ที่มีการเรียบเรียง เป็นข้อมูลที่เผยแพร่จากอินเทอร์เน็ตที่ให้ความรู้แก่ผู้สนใจ)

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

พระเจ้าสุทโธทนะขอพรเกี่ยวกับการบวชกุลบุตร

ฝ่ายพระเจ้าสุทโธทนะ เมื่อพระศาสดาและพระนันทะซึ่งเป็นพระโอรสจะได้สืบพระวงศ์ทรง
ผนวชแล้ว ทรงพระโสมนัสเป็นอันมาก ถึงอย่างนั้นก็ทรงหวังพระทัยว่า ราหุลกุมารจะได้สืบพระวงศ์
ต่อไป ครั้นราหุลกุมารบวชแล้ว สิ้นผู้ที่จะสืบพระวงศ์ ยิ่งทรงพระโสมนัสมากยิ่งขึ้น ทรงปรารถนาถึงทุกข์
อันนี้ที่จะพึงมีแก่บิดามารดาในตระกูลอื่น ในเวลาเมื่อบุตรออกบวช จึงเข้าไปทูลขอพรว่า ขออย่าให้
ภิกษุทั้งหลายบวชบุตรที่บิดามารดายังไม่อนุญาตต่อไป พระศาสดาก็ทรงอนุญาตตามที่ทูลขอ

แหล่งที่มา : (เป็นเว็บไซต์ของ บ้านจอมยุทธ ที่มีการเรียบเรียงของเนื้อหาไม่แน่ชัด)

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

ทรงห้ามพระประยูรญาติวิวาทเรื่องน้ำ ห้ามญาติ แย่งน้ำ

ทรงห้ามพระประยูรญาติวิวาทเรื่องน้ำ ครั้งหนึ่งพระประยูรญาติทั้งสองฝ่ายคือ ฝ่ายกรุงกบิลพัสดุ์ และฝ่ายโกถลินนคร ได้วิวาทกันด้วยแย่งน้ำในแม่น้ำโรหิณีเพื่อระบายน้ำไปสู่พื้นที่ทำนาในเขตของตน เริ่มด้วยพวกคนงาน ทะเลาะกัน และลามไปถึงกษัตริย์ ทั้งสองฝ่ายได้เตรียมอาวุธยกกำลังเข้าประจันหน้ากัน จวนจะเกิดศึกอยู่รอมร่อแล้ว ครั้งนั้น ขณะพระพุทธองค์ประทับอยู่ที่แคว้นสักกะ ทรงเห็นเหตุการณ์เช่นนั้น จึงเสด็จไปโปรดพระประยูรญาติทั้งสองฝ่ายให้ระงับการวิวาทบาดหมางกัน โดยทรงชี้ให้เห็นว่าชีวิตกษัตริย์ ชีวิตคนนั้นแพงกว่าน้ำมากนัก ไม่ควรเห็นน้ำดีดีกว่าคน พระญาติทั้งสองฝ่ายจึงเลิกวิวาทกันและมีความสามัคคีกัน

แหล่งที่มา : <https://acr.onab.go.th/th/content/category/detail/id/๓๒/iid/๕๐๓๑>

(เป็นเว็บไซต์ของ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นข้อมูลที่เผยแพร่จากอินเทอร์เน็ต ที่ให้ความรู้แก่ผู้สนใจ)

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

ทรงห้ามพระประยูรญาติวิวาทเรื่องน้ำ ห้ามญาติ แย่งน้ำ

ครั้งหนึ่งเมื่อเหล่ากษัตริย์ตระกูลศากยวงศ์ พระญาติฝ่ายพุทธบิดา และเหล่ากษัตริย์ตระกูลโก
ลิยวงศ์ พระญาติฝ่ายพุทธมารดา เกิดการทะเลาะวิวาทกันเพราะเรื่องแย่งน้ำในแม่น้ำโรหิณีเนื่องจาก
ฝนแล้ง น้ำไม่เพียงพอ ทำให้การทะเลาะวิวาทลุกลามไป จนเกือบกลายเป็นศึกสงครามระหว่างกัน
พระพุทธเจ้าทรงทราบเหตุด้วยพระญาณ จึงเสด็จไปห้ามสงคราม โดยตรัสให้เห็นถึงความไม่สมควรที่
กษัตริย์ต้องมาฆ่าฟันกันด้วยสาเหตุเพียงแค่การแย่งน้ำเข้ามา และได้ตรัสเตือนสติว่า ระหว่างน้ำกับ
ความเป็นพี่น้อง อะไรสำคัญยิ่งกว่ากัน ทั้งสองฝ่ายจึงได้สติ คินดีกัน และขอพระราชทานอภัยโทษต่อ
เบื้องพระพักตร์พระพุทธองค์

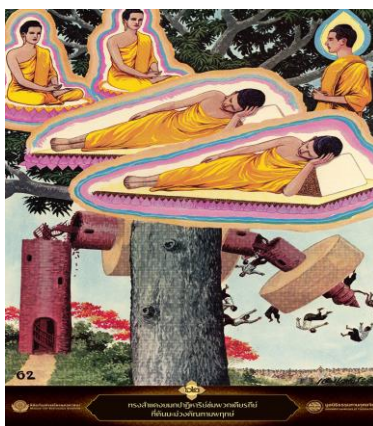
แหล่งที่มา :

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9B%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%89%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%8D%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4>

(เป็นเว็บไซต์ของ วิקיพีเดีย สารานุกรมเสรี ที่มีการเรียบเรียงของเนื้อหาไม่แน่ชัด)

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

ยมกปาฏิหาริย์ (ไม่ดูคนที่ภายนอก)

ภาพที่เห็นนั้น เป็นตอนพระพุทธเจ้าทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ที่เมืองสาวัตถี แคว้นโกศล ในวันเพ็ญกลาง เดือนแปดก่อนวันเข้าพรรษาหนึ่งวัน ปาฏิหาริย์ คือ การแสดงให้คนเห็นเป็นทิวศจรรัย ซึ่งสามัญชนหรือคน ที่ไม่เคยเรียนรู้มาก่อนแสดงไม่ได้ มีตั้งแต่อย่างต่ำ เช่น เล่นกลหรือที่เรียกว่าแสดงปาหี่ ขึ้นไปจนถึงเดินบนน้ำ ดำดิน ลุยไฟ กลิ้งกินตะปู ที่พวก ฤๅษีแสดง ตลอดถึงการเหาะเหินเดินอากาศที่ผู้มีฤทธิ์แสดง ปุถุชนแสดงได้ พระอรหันต์ผู้ได้ฌานได้ฤทธิ์ก็แสดงได้

ยมก แปลว่า คู่หรือสอง ยมกปาฏิหาริย์ คือ การแสดงคู่ น้ำคู่กับไฟ คือเวลาแสดง ท่อน้ำใหญ่พุ่งออกจาก พระกายเบื้องบนของพระพุทธเจ้า เปลวไฟพุ่งเป็นลำออกจากพระกายเบื้องล่าง เป็นต้น ยมกปาฏิหาริย์แสดง ได้แต่ผู้เดียว คือผู้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า ส่วนพระอรหันตสาวก และเดียรถีย์ ฤๅษีชีไพรแสดงได้แต่ปาฏิหาริย์ ธรรมดา เช่น เดินบนน้ำ ดำดิน เป็นต้น

สถานที่ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ครั้งนี้ คือที่โคนต้นมะม่วง หรือคันทามพฤกษ์ ในเมืองสา วัตถี มูลเหตุที่ทรงแสดงคือเพราะพวกเดียรถีย์นักบวชนอกศาสนาพุทธ ทำพระพุทธเจ้าแข่งแสดงปาฏิหาริย์ ว่าใครจะเก่งกว่ากัน พวกเดียรถีย์ทราบว่าจะแสดงยมกปาฏิหาริย์ที่โคนต้นมะม่วง จึงให้สาวก และชาวบ้านที่นับถือพวกตน จัดการโคนต้นมะม่วงเสียสิ้น ทราบว่าบ้านใครสวนใครมีต้นมะม่วง ก็ใช้อิทธิพล ทางการเงินซื้อ แล้วโค่นทำลายหมด แม้หน่อมะม่วงที่เกิดในวันนั้นก็ทำลายไม่เหลือ

แต่พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ที่โคนต้นมะม่วงจนได้ โดยมีผู้นำผลมะม่วงสุกมาถวาย ทรงฉัน เสร็จแล้ว รับสั่งให้คนปลูกเมล็ดลงดิน แล้วพระองค์ทรงใช้น้ำที่ล้างพระหัตถ์รด ปรากฏว่าหน่อมะม่วงโต พรวดพราด แตกกิ่งก้านสูงขึ้นไปถึง ๕๐ ศอก ผลที่สุดพวกเดียรถีย์พ่ายแพ้ไป

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา

ยมกปาฏิหาริย์ (ไม่ดูคนที่ภายนอก)

เป็นตอนพระพุทธเจ้าทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ที่เมืองสาวัตถี แคว้นโกศล ใน วันเพ็ญกลางเดือนแปดก่อนวันเข้าพรรษาหนึ่งวัน

ปาฏิหาริย์ คือ การแสดงให้คนเห็นเป็นที่ยศจรรย์ ซึ่งสามัญชนหรือคนที่ไม่เคยเรียนรู้มาก่อนแสดงไม่ได้ มีตั้งแต่อย่างต่ำ เช่น เล่นกล หรือที่เรียกว่าแสดงปาตี ขึ้นไปจนถึงเดินบนน้ำ ดำดิน ลุยไฟ กลิ้งกินตะปู ที่พวกฤๅษีแสดง ตลอดถึงการเหาะเหินเดินอากาศที่ผู้มีฤทธิ์แสดง ปุถุชนแสดงได้ พระอรหันต์ผู้ได้ฌานได้ฤทธิ์ก็แสดงได้

ยมก แปลว่า คู่หรือสอง ยมกปาฏิหาริย์ คือ การแสดงคู่ น้ำคู่กับไฟ คือเวลาแสดง ท่อน้ำใหญ่พุ่งออกจากพระกายเบื้องบนของพระพุทธเจ้า เปลวไฟพุ่งเป็นลำออกจากพระกายเบื้องล่าง เป็นต้น

ยมกปาฏิหาริย์แสดงได้แต่ผู้เดียว คือผู้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า ส่วนพระอรหันตสาวก และเดียรฉัตร ฤๅษีชีไพรแสดงได้แต่ปาฏิหาริย์ธรรมดา เช่น เดินบนน้ำ ดำดิน เป็นต้น

สถานที่ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ครั้งนี้ คือที่โคนต้นมะม่วง หรือ คันทามพฤษ ในเมืองสาวัตถี มูลเหตุที่ทรงแสดงคือ เพราะพวกเดียรฉัตรนักบวชนอกศาสนาพุทธ ทำพระพุทธเจ้าแข่งแสดงปาฏิหาริย์ว่าใครจะเก่งกว่ากัน พวกเดียรฉัตรทราบดีว่าพระพุทธเจ้าจะแสดงยมกปาฏิหาริย์ที่

โคนต้นมะม่วง จึงให้สาวกและชาวบ้านที่นับถือพวกตน จัดการโคนต้นมะม่วงเสียสิ้น ทราบว่าบ้านใครสวนใครมีต้นมะม่วงก็ใช้อิทธิพลทางการเงินซื้อ แล้วโค่นทำลายหมด แม้หน่อมะม่วงที่เกิดในวันนั้นก็ทำลายไม่เหลือ

แต่พระพุทธเจ้าก็ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ที่โคนต้นมะม่วงจนได้ โดยมีผู้นำผลมะม่วงสุกมาถวาย ทรงฉับเสร็จแล้ว รับสั่งให้คนปลูกเมล็ดลงดิน แล้วพระองค์ทรงใช้น้ำที่ล้างพระหัตถ์รดปรากฏว่าหน่อมะม่วงโตรวดเร็วแตกกิ่งก้านสูงขึ้นไปถึง ๕๐ ศอก ผลที่สุดพวกเดียรฉัตรพ่ายแพ้ไป

แหล่งที่มา : <https://๘๔๐๐๐.org/tipitaka/picture/f๖๒.html>

(เป็นเว็บไซต์ของ yahoo ที่มีการเรียบเรียงของเนื้อหาไม่แน่ชัด)

หมายเหตุ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมกับบริบทและการจัดการเรียนของสถานศึกษา